

Transitieplan Crisisnoodopvang asielzoekers Gelderland-Zuid

Overdracht aan het COA

Aanleiding

Naast de opgave om opvang te organiseren voor Oekraïense vluchtelingen, hebben de veiligheidsregio's ook de vraag gekregen om crisisnoodopvang voor asielzoekers te organiseren. Deze doelgroep is feitelijk de verantwoordelijkheid van het COA, maar afgelopen zomer is de asielopvang uitgeroepen tot nationale crisis, omdat het COA niet meer aan de vraag om opvangplekken kon voldoen en mensen buiten moest laten overnachten.

In Veiligheidsregio Gelderland-Zuid worden momenteel 597 asielzoekers opgevangen, verdeeld over 5 locaties. Samen hebben de veiligheidsregio's 8742 opvangplekken gerealiseerd (peildatum 11 november 2022). De minister heeft nieuwe (budgettaire) afspraken gemaakt met het COA en vraagt de regio's om de crisisnoodopvang over te dragen aan het COA, zodat de regie weer daar ligt waar deze hoort.

De opdracht

In het landelijke transitieplan is bepaald dat het COA, provinciale regietafel, veiligheidsregio en gemeenten samen een transitieplan moeten maken voor de overdracht van de crisisnoodopvang van de veiligheidsregio naar het COA. De overdrachtsdatum is in principe uiterlijk 1 april. Desgewenst kan de veiligheidsregio op verzoek van het COA tot 1 juli nog ondersteuning bieden in het beheer van de locaties. Na 1 juli heeft de veiligheidsregio geen rol meer in de opvang van asielzoekers.

Veiligheidsregio's dragen over wat er is. De realisatie van Noodopvanglocaties ter vervanging van de crisisnoodopvang valt onder regie van het COA.

In het plan worden ook de benodigde opvang voor AMV'ers en personen uit andere kwetsbare groepen opgenomen.

Regionale uitgangspunten

Hoewel per regio 450 opvangplekken gevraagd werden, heeft onze regio er meer. Er is geen mogelijkheid om mensen 'terug' naar het COA te sturen, omdat er geen alternatieve opvangplekken zijn¹. Daarom heeft het RBT het streven om de CNO plekken in stand te houden tot 1 juli 2023. Dit geeft het COA de ruimte om alternatieve opvang te organiseren. Daarbij zij opgemerkt dat Buren (Maurik) en West Betuwe (Vuren) uiterlijk 31-12 stoppen met CNO.

Onze huidige opvangplekken kunnen niet omgebouwd worden naar noodopvanglocaties. Deels is dit technisch niet mogelijk (ze voldoen niet aan de eisen), deels zijn locaties na 1 juli of al eerder niet meer beschikbaar. Voor locaties die al voor 1 juli moeten sluiten, zoeken wij vervangende opvangplekken.

Er ligt een rechterlijke uitspraak dat alle opvanglocaties voor asielzoekers per 1 april aan hogere eisen (feitelijk die van noodopvang) moeten voldoen. Onze locaties voldoen daar niet aan. Omdat het COA mogelijk niet tijdig geschikte noodopvanglocaties zal hebben, verlengen wij onze crisisnoodopvang. Als het COA besluit dat asielzoekers in de crisisnoodopvang opgevangen moeten blijven worden, dan zijn eventuele juridische consequenties voor het COA.

¹ Als 'stok achter de deur' ligt in de gemeente Westerwolde, waar Ter Apel onder valt, noodwetgeving klaar om te voorkomen dat asielzoekers vanuit CNO-locaties naar Ter Apel worden gebracht.

Onze locaties

Locatie	Aantal	Beschikbaar tot 1 juli	Geschikt als NO-opvang COA
Buren (Maurik)	63	Nee, tot 31-12-2022	Ja; mogelijk met de nodige aanpassingen; de capaciteit wordt dan beduidend minder
Culemborg	200	Ja	Nee
Nijmegen	224	Ja	Nee
West-Betuwe (Vuren)	45	Nee, tot 31-12-2022	Nee
Zaltbommel	65	Ja	Nee
Totaal	597		

De locaties in Buren en West-Betuwe sluiten per 31 december. Vervangende opvangplekken (totaal 108) zijn gevonden in:

- Tiel, Hotel Van der Valk, aantal: 70 (bovenop de 50 die er nu al zitten)
- COA is momenteel op zoek naar een 2^e (hotel)locatie voor de resterende 38 personen. Zo'n locatie wordt past gebruikt na afstemming met de betreffende gemeente.
- Lukt het niet, dan wordt de vraag neergelegd bij Zaltbommel of de gemeente bereid is om te onderzoeken of deze 38 personen tijdelijk in de bestaande CNO opgevangen kunnen worden. De capaciteit op deze locatie is toereikend.

Zowel Nijmegen als Zaltbommel hebben als voorwaarde voor deze extra inspanningen (opvang tot 1 juli) aangegeven met de regiogemeenten afspraken te willen maken over uitrui in de vorm van de taakstelling statushouders. De gemeenten in Gelderland-Zuid gaan op korte termijn in gesprek met Nijmegen en Zaltbommel om uitruilmogelijkheden nader te verkennen.

Geen overdracht regie aan COA

De opvang in hotel Van der Valk in Tiel valt reeds onder regie van het COA en hoeft dus niet overgedragen te worden.

Culemborg wil tot 1 juli zelf de regie houden over de opvanglocatie. Er is samenwerking met het COA, maar overdracht is niet aan de orde. 1 juli is tevens de uiterste gebruiksdatum van deze locatie.

Nijmegen en Zaltbommel hebben eveneens een voorkeur om de locaties in eigen beheer te houden tot 1 juli. Er wordt ook bij hen wel samengewerkt met het COA.

VRGZ ondersteunt bij de CNO opvanglocaties.

Overige opgaven asielzoekers

Statushouders

Gemeenten denken de taakstelling voor het plaatsen van statushouders te halen, inclusief de verlangde “versnelling”.

Twee gemeenten vragen om “uitruil” :

- Nijmegen voor de extra taakstelling/versnelling, i.v.m. de vele andere opvangactiviteiten die gerealiseerd worden en
- Zaltbommel voor de taakstelling, inclusief versnelling, i.v.m. de bereidheid om de opvang te verlengen.

De gemeenten in Gelderland-Zuid gaan op korte termijn in gesprek met Nijmegen en Zaltbommel om uitruilmogelijkheden nader te verkennen.

AMV'ers

In Berg en Dal worden reeds 50 AMV'ers opgevangen.

Nijmegen heeft de intentie uitgesproken ook AMV'ers te gaan opvangen.

Verder wordt hier nog even geen extra druk op gezet, i.v.m. prioriteit van de transitie van CNO.

Langere termijn

Het COA gaat vóór de datum van 1 juli voor de asielzoekers die nog in de CNO's verblijven vervangende (nood)opvang organiseren.

Rol PRT

De rol van het PRT is gedefinieerd als “regie-rol”. Deze zal binnen afzienbare tijd nader worden geconcretiseerd.

Van het PRT zal commitment worden verlangd voor het binnen Gelderland-Zuid gehanteerde “uitruil-model”.